

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ
БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ЗАПОВЕД № РД 11-166/23.01.2018 г.

ИНСТРУКЦИЯ

ЗА

**ДЕЙСТВИЯТА НА ЕКСПЕРТНИТЕ ЕКИПИ ПО ЧЛ. 117 АЛ. 2 ОТ ЗВМД ЗА
ПОТВЪРЖДАВАНЕ ИЛИ ОТХВЪРЛЯНЕ НА СЪМНЕНИЕ ЗА ВЪЗНИКВАНЕ
НА БОЛЕСТИ, ЗА КОИТО ИМА РИСК ОТ БЪРЗО И МАСОВО
РАЗПРОСТРАНЕНИЕ ИЛИ КОИТО ВОДЯТ ДО ПРИЧИНЯВАНЕ НА
ЗНАЧИТЕЛНИ ИКОНОМИЧЕСКИ ЗАГУБИ**

I. ТАЗИ ИНСТРУКЦИЯ УРЕЖДА:

1. Реда за определяне на екипи, които да предприемат действия при всеки сигнал и съмнение за заразна болест по животните, при която има опасност за здравето на хората, риск от бързо и масово разпространение и води до причиняване на значителни икономически загуби.
2. Първоначалните действия, които предприема екипа при съмнение в животновъдния обект.
3. Действия, които се извършват при отхвърляне на съмнението.
4. Действия, които се извършват при потвърждаване на съмнението за заболяване.
6. Оборудване на екипа.

II. ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ ПО ЖИВОТНИТЕ, ПРИ КОИТО ИМА ОПАСНОСТ ЗА ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА, РИСК ОТ БЪРЗО И МАСОВО РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ВОДИ ДО ПРИЧИНЯВАНЕ НА ЗНАЧИТЕЛНИ ИКОНОМИЧЕСКИ ЗАГУБИ

В обхвата на тази инструкция следва да се имат в предвид следните болести по животните и зоонози:

- Антракс
- Африканска чума по конете
- Африканска чума по свинете
- Бруцелоза по едрите преживни животни
- Бруцелоза по дребните преживни животни
- Бяс
- Везикулозна болест по свинете
- Везикулозен стоматит
- Венецуелски енцефалит
- Заразен нодуларен дерматит (Lumpy Skin Disease)
- Инфекциозна анемия по конете
- Инфлуенца по птиците
- Класическа чума по свинете
- Нюкясълска болест по птиците
- Салмонелози по птиците
- Сап
- Син език по преживните животни
- Трансмисивни спонгиформни енцефалопатии
- Треска от Долината Рифт
- Треска от Западен Нил
- Туберкулоза
- Чума по говедата
- Чума по дребните преживни животни
- Шап по чифтокопитните животни
- Шарка по овците и козите

III. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЕКИПИТЕ

1. В състава на всеки екип се включват:
  - началник отдела по “Здравеопазване на животните” или заместващ го служител от ОДБХ,
  - официалния ветеринарен лекар на общината, в която се намира животновъдния обект със съмнение или заместващ го служител.
2. По преценка на изпълнителния директор на БАБХ, екипът може да се подпомогне от експерти от дирекция ЗХОЖКФ при ЦУ на БАБХ и/или от Център за оценка на риска (ЦОР), и/или от Националния диагностичен научноизследователски ветеринарномедицински институт (НДНИВМИ), гр. София.
3. В екипа може да бъде включен и ветеринарен лекар, който е участвал в ликвидиране на огнище от заболяването, за което е възникнало съмнение и е добре запознат с клиничните симптоми на болестта.

IV. ОБЩИ ДЕЙСТВИЯ

Екипът:

1. незабавно уведомява дирекция ЗХОЖКФ при ЦУ на БАБХ за всеки сигнал и всяко възникнало съмнение за заразна болест по животните, за която има риск от бързо и масово разпространение и/или която води до причиняване на значителни икономически загуби.
2. незабавно след възникване на съмнението по т. 1, на място извършва клиничен преглед на животните, патологоанатомично изследване, при наличие на мъртво животно, вземане на проби за лабораторно изследване и епизоотично проучване за потвърждаване или отхвърляне на съмнението.
3. поставя под възбрана животновъдния обект/пазар/пункт за почивка на животни/събирателен център под съмнението по т. 1 и изпраща проби за изследване до диагностична лаборатория, в случай че съмнението не може да бъде отхвърлено при дейностите по т. 2.
4. след приключването на дейностите по т. 2, незабавно уведомява дирекция ЗХОЖКФ при ЦУ на БАБХ за резултатите и представя в същата дирекция в рамките на 24 часа от посещението в обекта под съмнение по т. 1., писмен доклад за извършените дейности по т. 2 и 3 и резултатите от тях.

V. ПЪРВОНАЧАЛНИ ДЕЙСТВИЯ, КОИТО ПРЕДПРИЕМА ЕКИПА ПРИ СЪМНЕНИЕ ЗА НАЛИЧИЕ НА ЗАБОЛЯВАНЕ В ЖИВОТНОВЪДЕН ОБЕКТ

1. Екипът незабавно посещава животновъдния обект, в който е възникнало съмнението за заболяване.
2. Преди посещение в обекта екипът:
  - Изисква всички животни да бъдат налични в животновъдния обект/кланица/пазар/пункт за почивка на животни/събирателен център,
  - изготвя актуална справка от интегрираната информационна система на БАБХ – ВетИс за наличния към момента в обекта брой животни и движения от и към обекта,
  - предприема всички необходими предпазни мерки, осигуряващи собствената му защита и непозволяващи разпространението на евентуално заболяване.
3. След влизането в животновъдния обект екипът:
  - сравнява общия брой на възприемчивите животни, отглеждани в животновъдния обект, броят на умрелите животни, техния вид и категория и броя на животните със съмнение за заболяване с данните от разпечатката от системата ВетИс,
  - провежда първоначално епизоотично проучване, при което взема данни за деня, в който са забелязани първите клинични симптоми и тяхното проявление,
  - взема данни за закупените и продадени животни през последните 30 дни от момента на проява на първите клинични симптоми,

- извършва клиничен преглед на животното/те със съмнение за заболяване; В случай на съмнение за шап, син език, заразен нодуларен дерматит, шарка по овцете и козите, чума по дребните преживни животни, класическа чума по свинете и африканска чума по свинете клиничния преглед се документира с контролен лист - Образец ЗХОЖ - 168 / Утвърден със Заповед № 11-307 / 02.03.2016 г. на Изпълнителния директор на БАБХ,
- извършва аутопсия на умрелите животни (ако има такива) и взема органни проби за лабораторно изследване,
- в случай, че няма умряло животно и е необходимо да бъде извършена аутопсия, с цел установяване на диагноза, извършва умъртвяване по хуманен начин на едно или повече животни (в зависимост от вида им), съгласно чл. 140 от Закона за ветеринарномедицинската дейност и извършва аутопсия на трупа/труповете им. Собствениците на умъртвените животни се обезщетяват, съгласно член 141, ал. 1, т. 2 от Закона за ветеринарномедицинската дейност.

VI. ДЕЙСТВИЯ, КОИТО СЕ ИЗВЪРШВАТ ПРИ ОТХВЪРЛЯНЕ НА СЪМНЕНИЕТО

1. В случай, че не се потвърди съмнението за заболяване, екипът информира дирекция ЗХОЖКФ при ЦУ на БАБХ за резултатите и представя в същата дирекция в рамките на 24 часа от посещенията в обекта под съмнение, за извършените дейности и резултатите от тях.
2. През следващите седем дни, след отхвърляне на съмнението, екипът извършва инспекции в животновъдния обект и събира информация за здравословното състояние на животните.

VII. ДЕЙСТВИЯ, КОИТО СЕ ИЗВЪРШВАТ ПРИ ПОТВЪРЖДЕНИЕ/НЕОТХВЪРЛЯНЕ НА СЪМНЕНИЕТО

1. В случай на потвърждаване/неотхвърляне на съмнението, екипът:
  - незабавно забранява напускането от животновъдния обект на животни, мляко, месо, кожи, оборска тор, яйца, инвентар, транспортни средства, машини и др., които могат да станат причина за разпространение на заболяването,
  - извършва преброяване на животните по видове и категории, в случай, че в животновъдния обект се отглеждат различни видове животни, като описва броя на болните, съмнително болните и здравите животни,
  - извършва проверка на идентификацията на животните (за видовете, подлежащи на индивидуално идентифициране), като описва номерата на средствата за индивидуална идентификация и броя на животните, които не са идентифицирани,

- уведомява кмета на населеното място за предприетите мерки в животновъдния обект, в който е имало съмнение, като изисква неговото разпореждане за забрана на пашата и прибиране на всички възприемчиви животни, отглеждани в населеното място в животновъдните обекти, в които се отглеждат,
  - взима кръвни проби за лабораторно изследване и ги изпраща до съответната акредитирана диагностична лаборатория.
2. В случай, че се налага член на екипа или друго лице да излезе от животновъдния обект, се предприемат всички необходими мерки за недопускане разпространение на заболяването.
  3. Ако екипът е извършил аутопсия, предприема мерки за изолиране на аутопсираното/те животно/така, че до трупа/трупите да нямат достъп животни, хора, домашни любимци и гризачи.
  4. При липса на дезинфекционна площадка на входа на животновъдния обект, екипът приспособява такава.
  5. Извършва епизоотично проучване.
  6. Уведомява дирекция ЗХОЖКФ при ЦУ на БАБХ за резултатите от извършените дейности..
  7. При отрицателен резултат от лабораторните изследвания по т. 5 вдига наложената забраната по т. 1.
При потвърждаване на диагнозата екипът предприема мерки в съответствие с разпорежданията от ЦУ на БАБХ.

VIII. ОБОРУДВАНЕ НА ЕКИПА

При посещението в обекта екипът следва да бъде оборудван с инструменти, консумативи, предпазни облекла и дезинфектанти, съгласно Част 1 от оперативния план за ликвидиране на заразни болести на БАБХ - Стратегия и ресурсен план:

http://babh.government.bg/uploads/File/Zdraveopazvane/Zarazni_bolesti/Contingens_plan/Contingency%20plan%20Part%20I%20BG.pdf

Настоящата инструкция може да се отменя, изменя и/или допълва по реда, по който е утвърдена.